

HEYBE

75. YIL ANADOLU LİSESİ

KÜLTÜR SANAT EDEBİYAT

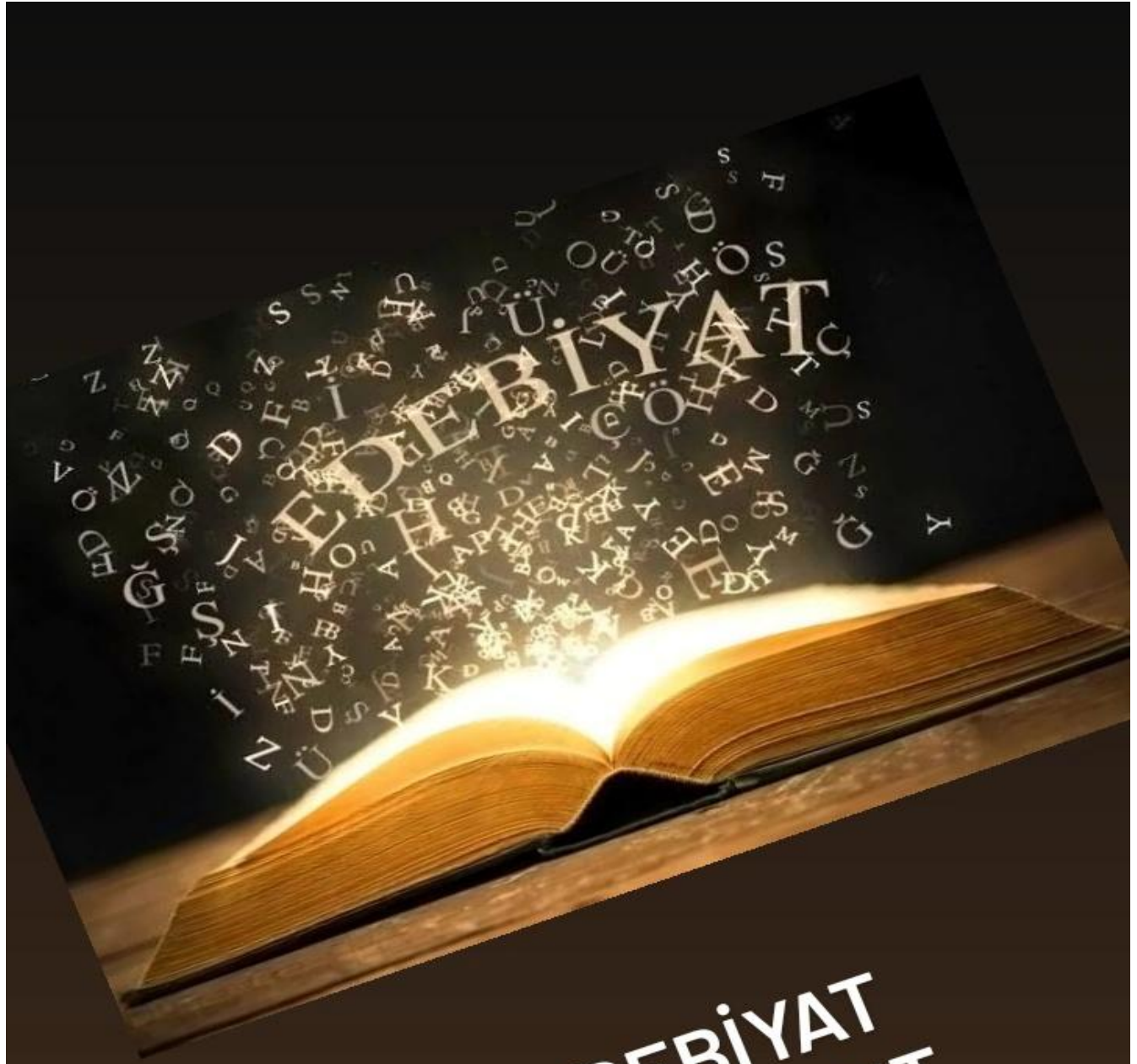

*"Sanatsız kalan bir milletin
hayat damarlarından biri
kopmuş demektir.*

*Bir millet,
sanata önem vermedikçe,
büyük bir felâkete mahkûmdur."*

1927

**"NEREDE EDEBİYAT
VARSA, ORADA UMUT
VARDIR."
(ALBERT CAMUS)**

NAZIM HIKMET

Doktoru "Aşksız on yıl yaşarsın, âşık olursan üç yıl" demişti. Öyle de oldu. 3 Haziran 1963 sabahıydı. Vera, her zamankiden erken uyanmıştı. Nazım, saat 07.30'a doğru apartman kapısındaki kutuya gazetelerin konduğunu fark etti. Yataktan usulca kalkıp kapıya yöneldi. Kutudan gazetesini almak üzereyken dizlerinin bağı çözüldü, gözleri karardı, daha fazla dayanamadı ve duvara doğru yere yığıldı. Nazım, 62 yaşında kalp krizi sonucu üstelik Vera'ya veda edemeden ölmüştü.

"Gelsene dedi bana
Kalsana dedi bana
Gülsene dedi bana
Ölsene dedi bana
Geldim
Kaldım
Güldüm
Öldüm..."

ATTILA İLHAN

Sinema sanatçısı Çolpan İlhan'ın kardeşi, Türist Ömer lakabıyla tanınan Sadri Alışık'ın kayınbiraderi, oyuncu Kerem Alışık'ın dayısı olan; 16 yaşındayken kız arkadaşının çantasına koyduğu Nazım'a ait şiir nedeniyle matematik dersindeyken sınıftan alınarak tutuklanan ve eğitim hakkı elinden alınan; henüz 21 yaşındayken 1946 yılında düzenlenen şiir yarışmasında "Cebberoğlu Mehmed" adlı şiiriyle Cahit Sıtkı'nın ardından ikincilik kazanan, şiir denizimizin kaptanı olarak anılan bir Attila İlhan geçti bu dünyadan.

CEMAL SÜREYA

Ailesi ile birlikte Dersim Olayları nedeniyle bir gece kamyon dorsesinde Bilecik'e sürgün edilen, henüz yedi yaşındayken annesini kaybeden, üvey annesinden kardeşleriyle birlikte şiddet gören, evden ayrılıp yatılı okullarda okuyan, dört kere evlenip Tomris Uyar başta olmak üzere birçok kadınla aşk yaşayan, Dostoyevski okuduğu günden beridir huzursuz olduğunu söyleyen, 59 yıllık yaşamında 29 ev değiştirdiği için, "Benim hiçbir semtte berberim olmadı." diye yakınan bir Cemal Süreya geçti bu dünyadan.

YAŞAR KEMAL

“Yaşar Kemal, elinde kalem ve defter ile Torosları gezmeye başlar. Yaşar’ı gören Hemiteliler komşuları olan Yaşar’ın bir ajan olduğunu ve dağlarda ölçüm yaptığını söyleyip onu suçlarlar. Çok geçmeden ellerinde kazma küreklerle Yaşar’ın peşine düşerler. Yaşar kaçmaya başlar zira bu insanlara derdinin kitap olduğunu anlatamayacağını düşünür. Kendini zor da olsa bir köy evine atar. Kan ter içinde kalmış bir şekilde kendine, “Bir kitap için değer mi?” diye sorar. Bu sorunun yanıtını yıllar sonra kırktan fazla dile çevrilen, edebiyatımızın gelmiş geçmiş en iyi romanlarından biri seçilen “İnce Memed” ile almayı başarır.”

ORHAN VELİ

Orhan Veli, Ankara'da belediye çukuruna düştükten birkaç gün sonra İstanbul'da bir dostunun davetine katıldı. Geceye doğru salondaki kanepeye uzandı. Onu sevenler Orhan diye seslendiler bir süre sonra. Ama hiçbir sese tepki vermedi. Hemen cankurtaran çağırıldı, Orhan komadaydı, müdahale edildi ama bir daha uyanmadı. Orhan Veli henüz 36 yaşında öldüğünde cebinden 28 kuruş ve bir at yarışı bülteni çıktı. Ama o ceplerde çok daha önemli bir şey vardı: Diş fırçasına sarılı bir kâğıt. Kâğıdın bu kadar önemli olmasının nedeniyse Orhan Veli'nin son şiirinin orada yazılı olmasıydı. Kaderin tamamlanmasına izin vermediği, sevgililerini anlattığı son şiiri; "Aşk Resmi Geçidi" 1951'de anısına çıkarılan Son Yaprak'ta yer buldu. Orhan Veli onu sevenlerin gözyaşlarıyla vasiyeti üzerine Aşiyân Mezarlığı'na defnedildi. Boğaz'a karşı bir de ufak heykel yaptırıldı. Artık hava bedavaydı ve İstanbul'u dinleyebilirdi gözleri kapalı.

SAİT FAİK ABASIYANIK

"Dünyayı güzellik kurtaracak, bir insanı sevmekle başlayacak her şey" diyen Sait Faik istenilen gibi biri olamadı bu hayatta. Varlıklı olmasına rağmen bir avare gibi yaşadı hep. Fransızca öğrenmesi dışında eğitim hayatı hiç de parlak geçmedi. Kısa bir süre Türkçe öğretmenliği yapan Sait Faik, hiçbir derse zamanında gidemedi. Öğrenciler üzerinde de hâkimiyet kuramayınca öğretmenliği bıraktı. Babasının kendisine açtığı dükkanı da altı ay sonra babasına boş olarak teslim etti. Ona göre değildi bu işler. Hayatta yaptığı en iyi iş yazmaktı onun. Haki renkli fötr şapkası, buruşuk pardösüsü, sarı defteri, yanında köpeği Arap ile sürekli yazan yapayalnız bir İstanbul öykücüsü olarak kaldı gönüllerde.

SABAHATTİN ALİ

Sabahattin Ali, henüz 41 yaşındayken insan kaçakçısı Ali Ertekin tarafından kitap okuduğu sırada elindeki bir sopayla kafasına defalarca vurularak öldürüldü. Cesedi birkaç ay sonra Sazara köyü yakınlarında bir dere yatağında bir çoban tarafından bulundu. Otopsisini yapılan ceset bir torba içinde elden ele dolaştırılırken kayboldu. Eşyaları, "hacizli" oldukları gerekçesiyle ailesine teslim edilmedi. En acısı Ali'nin bir mezarı bile olmadı. Kızı Filiz, babasının cesedinin bulunduğu dere yatağının yakınındaki düzlükte, arkasını İstıranca Ormanları'na dayamış koskoca bir kayanın üzerine bir mermer parçası gömerek mermerin üstüne Sabahattin Ali'nin çok bilinen şu dizelerini yazdırarak veda etti:
"Başım dağ, saçlarım kardır
Benim meskenim dağlardır."

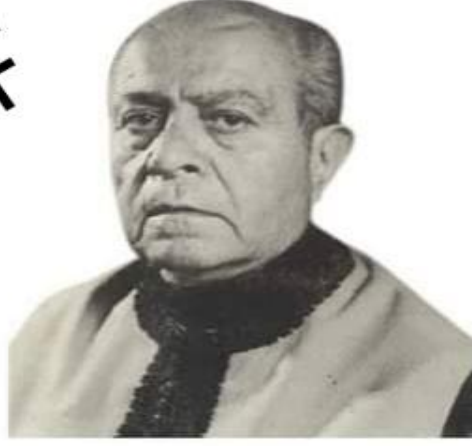
**MEHMET AKİF
ERSOY**

Hafif kar yağışının olduğu 27 Aralık günü, son günlerinde kaldığı Mısır Apartmanı'nda bir aile dostuna ait dairede vefat etti Akif. Mehmet Akif Ersoy'un tabutu dört hamalın sırtında Beyazıt Camii'ne getirildi. Kapaksız tabut içinde musalla taşına konulan cenazesine üniversite öğrencileri ve halk sahip çıktı. Akif'in cenaze namazına devlet yetkililerinden kimse katılmadı.

20 Aralık'ta doğup 27 Aralık'ta tam 63 yaşında eskilerin tabiriyle "haddi aşmadan" bu fani dünyadan göçüp ebedî bir âleme kanatlanan Akif'ten geriye kalan bir kat elbise, bir tüfek, İstiklâl Madalyası, bir saat, yastığının altında birkaç lira ve dünya durdukça konuşulacak bir hayattı.

AHMET ARIF

@manadinz

Diyarbakır'da çok eşli bir babanın evinde dünyaya gelen, annesini henüz iki yaşındayken kaybeden, çocukluğu ve gençliği kavgalarla geçen, komünist olduğu gerekçesiyle aylarca işkence görüp hapis yatan, "Benim yarı parçam!" dediği Cemal Süreya ile "Ezbere canımı verebilirim" dediği Nazım Hikmet hayranı olan, 45 yaşında babalık sevinci yaşayan, sevdiği kadın Leyla Erbil'e onlarca mektup yazan, "terk etmedi sevdan beni/a kaldım susuz kaldım" dediği sevdiğine mektubu ulaşsın diye 25 kuruşluk posta pulu için Diyarbakır'da on iki saat hamallık yapan, yüzlerce şiir yazmasına rağmen hayatı boyunca sadece "Hasretinden Prangalar Eskittim" adıyla bir şiir kitabı yayımlayan büyük şair Ahmed Arif geçti bu dünyadan.

CAHİT
ZARİFOĞLU

47 yaşında ve çok hasta olan zarif şair hastane çıkışı yanındaki Erdem Bayazıt'a "Kırlarda çiçekler bu bahar bensiz açacak Erdem" diye seslenir. Refakatindeki Rasim Özdenören'e "Rasim, bir rüya gördüm, Necip Fazıl bana yirmi beş yıl sonra burada buluşacağımızı söyledi." dese de yirmi beş yıl sonra değil yaklaşık yirmi beş gün sonra vefat eder Abdurrahman Cahit Zarifoğlu. Bir ACZ'in son yakarışlarıyla ebedî âleme uğurlanır:

"Hayat bir boş rüyaymış
Geçen ibadetler özürlü
Eski günahlar dipdiri
Seçkin bir kimse değilim
İsmimin baş harflerinde kimliğim
Bağışlanmamı dilerim!"

**ÜMİT YAŞAR
OĞUZCAN**

Sürekli intihar girişiminde bulunan Ümit Yaşar'ın, bu durumdan olumsuz etkilenen oğlu Vedat, "Baba, öyle intihar edilmez, böyle edilir." notunu bırakıp Galata Kulesi'nden atlayarak hayatını sonlandırdı.

Bu olay şairin ruh dünyasında tamiri mümkün olmayan hasara yol açtı.

Yıllardır birçok ünlü Türk sanat müziği sanatçısının seslendirdiği şarkılardan "Beni Kör Kuyularda Merdivensiz Bıraktın" adlı şarkı aslında Oğuzcan'ın oğluna yazdığı bir şiir olarak kaldı hafızalarda.

**Beni kör kuyularda merdivensiz bıraktın,
Denizler ortasında bak yelkensiz bıraktın,
Öylesine yıktın ki bütün inançlarımı;
Beni bensiz bıraktın; beni sensiz bıraktın"**

NEYZEN TEVFIK

Babasıyla gittiği bir kahvehanede gördüğü dervişlerden etkilenerek ney'e merak salan, epilepsi teşhisi konunca ney dersleri alan, hastalığının da etkisiyle okuldan ziyade Mevlevi dergahlarında bulunan, İstanbul'da medrese eğitimi alırken Mehmet Akif'le dostluk kuran, kendini "hiç"liğe adayan, 1940'lı yıllarda Bakırköy Akıl Hastanesinin 21 numaralı koğuşunda istediği zaman yatıp çıkan, yergi ve taşlamalarıyla ünlenen, ömrü meyhane ile tımarhane arasında geçen, öldüğünde akademisyeninden bilim adamına, esrarkeşinden serserisine kadar herkesi cenazesinde buluşturan bir Neyzen Tevfik geçti bu dünyadan.

HALIKARNAS BALIKÇISI

Asıl adının Cevat Şakir Kabaağaçlı olduğunu ve 17 Nisan 1890 tarihinde Girit'te dünyaya geldiğini, ailesinden kendisi dahil birçok sanatkar çıktığını, Robert Kolejinde ve Oxford Üniversitesi "Yeni Çağlar Tarihi" bölümünde okuduğunu, Afyon'da çiftlikte kalırken aile içi cinsel istismar nedeniyle babasını tüfekle vurduğunu, baba katili olarak 15 yıl kürek çekme cezası aldığını, cezasının yedinci yılında verem hastası olduğu anlaşılınca serbest bırakıldığını, asker kaçaklarının yargılanmadan kurşuna dizildiklerini anlattığı yazı nedeniyle idamla yargılandığını ama idam edilme yerine Bodrum'a sürgün edildiğini, Bodrum'da yaşadığı bir buçuk yıllık sürgün yaşamının onu Bodruma bağladığını, 25 yıl boyunca Bodrumda yaşadığını ve eserlerinde Bodrum'un eski adı olan Halikarnas adını kullanarak Halikarnas Balıkçısı olarak anıldığını biliyor muydunuz?

EDİP CANSEVER

Yazdığı ilk şiirleri Tanpınar'a gösteren Cansever, Tanpınar'dan "Bunlar çok güzel, hepsi de güzel. Ama hiçbiri şiir değil!" karşılığını alınca yıkılmıştı. Aslında bir tüccar olun Cansever bu durum karşısında yılmadı ve bir kafede tanıştığı Salah Birsal'in telkinleriyle şiir yazmayı öğrendi. Kapalı Çarşıda çıkan yangında babadan kalma antika dükkanı kül olunca bir ortakla yeniden dükkan açtı. Ortağı Jack, işlerle kendisinin ilgilenebileceğini söyleyince Edip için yeni bir hayat başladı. Dükkanın asma katında sabah akşam sadece şiir yazdı. Hayatının en güzel olayı nedir sorusuna "çarşıdaki yangın" cevabını verdi. Çünkü o yangın olmasaydı Edip için şiir de olmayacaktı.

PEYAMI SAFA

Şair olan babasını iki yaşında kaybedince "Yetimi Şafa" adıyla anıldı.

Yakalandığı kemik hastalığı nedeniyle yaklaşık on yılı hastane koridorlarında, ilaç kokularının arasında geçti.

Hastalık ve geçim derdi nedeniyle okula gidemedi. Halbuki en büyük hayali okuyup doktor olmaktı.

Doktor olamadı ama bu süreçte yaşadıkları ona tıp konusunda bir doktor kadar birikim ve uzmanlık kazandırdı.

Yıllar sonra da bu yaşadıklarını Dokuzuncu Hariciye Koğuşu'nda anlattı.

Para kazanmak için yazdığı kitaplarda annesinin ismi olan Server Bedi takma adını kullandı. Bu ad o kadar ünlendi ki kendi adının bile önüne geçti.

Geçim derdi nedeniyle ömrü boyunca bir hafta bile rahat yüzü görmedi.

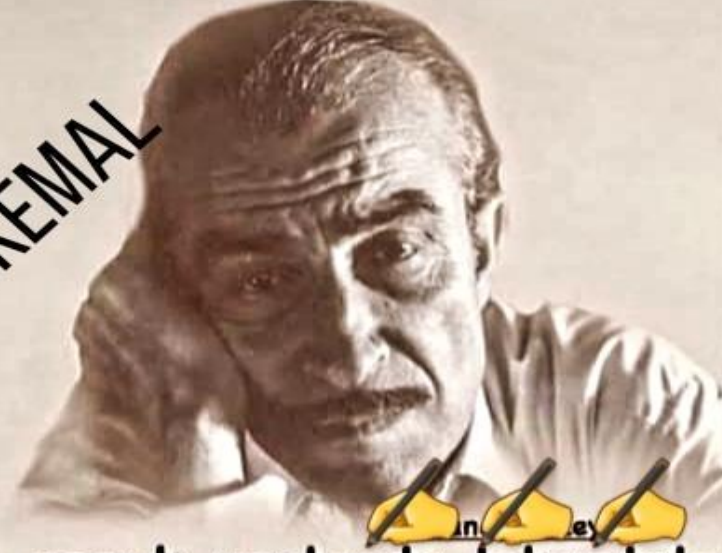
Oğlu Merve Safa'nın ani ölümü karşısında yıkıldı, kısa bir süre sonra da vefat etti.

AHMET HAŐIM

Bağdat'ta Dicle nehri kıyısında dünyaya gelen, annesini çok küçükken kaybeden, Galatasaray Lisesinde okurken iyi olmayan Türkçesi nedeniyle "Arap HaŐim" adıyla anılan, hayatını hayalindeki "O Belde"yi aramakla geçiren, ömrü boyunca gerçeklerden ve insanlardan kaçıp yalnızlığa sığınan, kendini estetik açıdan kusurlu bulduğunu "Başım" adlı şiirinde anlatan, yıllarca Güzel Sanatlarda estetik derslerine giren, çok yaklaşmasına rağmen evlilikten hep kaçan, son günlerinde bakımını yapan "Zarife" isimle kadınla arkadaşlarının isteği üzerine maaŐının ona kalması için evlenen bir Ahmet HaŐim geçti bu dünyadan.

ORHAN KEMAL

Daha çocuk yaşlarda lokantalarda bulaşıkçılık yapan, karın tokluğuna pamuk tarlalarında çalışan, günde on iki saatini fabrika patronlarına satmak zorunda kalan, Bursa Cezaevinde tanıştığı Nazım Hikmet sayesinde yazarlığa yönelip Orhan Kemal adını alan, yazdığı hikayeleri beğenilmesine rağmen ne kirasını ödemeye ne de öte beri almaya yetecek bir kazanç sağlayan, kitapları baskı üstüne baskı yaptığı halde telif sorunları nedeniyle yoksulluktan bir türlü kurtulamayan, ödül almak için gittiği Sofya'da henüz 56 yaşındayken 2 Haziran 1970 günü fenalaşip aramızdan ayrılan bir Mehmet Raşit Öğütçü geçti bu dünyadan.

YUSUF ATILGAN

En büyük hayali öğretmenlik olan, parasızlık nedeniyle fakülteyi yarıda bırakarak Askeri Öğretmen Okuluna giden, Komünist Parti üyesi olduğu gerekçesiyle 12 ay hapis yatınca ordudan ve çok sevdiği öğretmenlikten atılan, "Bir daha dünyaya gelecek olsaydın yazar mı olmak isterdin?" sorusuna "Öğretmen olmak isterdim, öğretmenliği çok sevmiştim." diye cevap veren, bir daha öğretmenlik yapamayacağını anlayınca Türk edebiyatının kilometre taşları sayılabilecek eserleri "Anayurt Oteli" ve "Aylak Adam" romanlarını yazdıktan sonra bir köye yerleşip otuz yıla yakın sadece çiftçilik yapan büyük romancı Yusuf Atılgan geçti bu dünyadan.

CENGİZ AYTMATOV

Bir gece evinden alınarak tutuklanan ve kurşuna dizilen babasının öldüğünü 18 yıl sonra 1956 yılında bulunan toplu mezarın açılmasıyla öğrenen, henüz on dört yaşındayken okuma yazma bildiği gerekçesiyle cepheden gelen ölüm haberlerini ailelere vermekle görevlendirilen, birçok eserin sahibi olmasına rağmen yüksek derecede kâğıt alerjisi bulunan bir Cengiz Aytmatov geçti bu dünyadan.

AHMET HAMDİ
TANPINAR

Huzursuz bir dünyada yaşıyoruz diyerek "Huzur" adlı romanı yazan, kazancının önemli bir kısmını entelektüel birikimine katkı için harcayan, hayallerinin şehri Paris'i yaşlı ve hasta bir dönemde görebilen, ilk ve tek şiir kitabını altmış yaşında çıkaran, son yılları hastalık ve parasızlıkla geçen Ahmet Hamdi Tanpınar geçti bu dünyadan.

ÖMER SEYFETTİN

"Çok yaşayacağım, babam gibi seksenimi bulacağım." diyen Ömer Seyfettin için hesaplar tutmadı. Henüz 31 yaşındayken münferit yalısında rahatsızlandı ve Haydarpaşa Hastanesi'ne kaldırıldı Ali Canip'in yardımıyla. Yemeden içmeden kesilmiş, günden güne zayıflamıştı. Sık sık ateşleniyor ve eklem ağrıları çekiyordu. Hastaneye her gittiğinde ona romatizma tedavisi uygulanıyor; doktorlar, bol bol şekerli meyve yemesini öneriyordu. Arkadaşı da "Aman azizim bol bol portakal, mandalina ye, üzüm hoşafı iç" diye öğütlemeyi ihmal etmiyordu. Ama bir daha kalkamadı yataktan. Hastanede geçirdiği iki haftanın sonunda Ömer Seyfettin, 6 Mart'ta "Ah Selanik!" diye son nefesini verdi. Otopsi sonucu gerçek ortaya çıktığında artık çok geçti. Ömer şeker hastasıydı ve yanlış tedavi uygulanmıştı.

KEMAL TAHİR

Başarılı bir öğrenciyken Galatasaray Lisesini annesinin ölümü nedeniyle 10. sınıftayken bırakıp çalışmak zorunda kalan, asker olan kardeşine okuması için verdiği kitapların komünizm propagandası yaptığı gerekçesiyle tutuklanıp yargılanan ve 15 yıl hapse mahkum edilen, 15 yıl ağır hapse mahkum olmuş bir kişiyle aile bağını yürütmenin imkansızlığı gerekçesiyle eşi tarafından terk edilen, hapis yıllarında en büyük tutkusu okumak ve yazmak olan, uzun yıllar kaldığı Çankırı ve Çorum cezaevlerinden elinde bir bavul dolusu notla çıkararak Türk edebiyatına önemli romanlar kazandıran Kemal Tahir iyi ki bu dünyadan geçmiş.

İLHAN BERK

Kurtuluş Savaşı nedeniyle yaşanan yoksulluğu, babasının başka bir kadınla evlenmesini "Çocukluğum olmadı benim." diyerek anlatan; şiiri "beyaz kâğıt üzerinde verilen savaş" olarak tanımlayan; hayatını da "Yaşamadım ben, yazdım, okudum sadece; hayat ya yaşanır ya yazılır zaten, yaşasaydım yazmazdım." diyerek özetleyen bir İlhan Berk geçti bu dünyadan.

TEVFIK FIKRET

İstanbul'da doğan şair 12 yaşındayken annesini hac dönüşü koleradan kaybetti. Arabistan'a sürgün edilen babasının bir daha dönmemesi üzerine kardeşi Sıdika ile anneannesinin ve büyük yengesinin yanında yaşadı.

Galatasaray Lisesinde Muallim Naci ile Recaizade Mahmut Ekrem'in öğrencisi oldu, Galatasaray Lisesini birincilikle bitirdi.

Recaizade Mahmut Ekrem'in desteğiyle Servet'i Fünun dergisinin başyazarı oldu. Robert Kolejinde Türkçe öğretmenliğine atandı, aynı zamanda iyi bir ressam olan şair "Aşiyân" adını verdiği evinin çizimlerini yaptı.

II. Abdülhamit'e suikast düzenleyen Ermeni katile ithafen "Ey şanlı avcı" diye övgüyle başlayan "Bir Lahzayı Taharrür" şiirini yazdı. Abdülhamit'e karşı savunduğu İttihatçılara da "Han-ı Yağma" şiir ile bu kez muhalif oldu.

Galatasaray Lisesinin müdürü oldu, Galatasaray Futbol Kulübünün kurulmasına katkıda bulundu.

"Siyah toprağı altın yapacak fen" gayesiyle İskoçya'ya gönderdiği oğlu Haluk Hristiyan oldu ve bir daha dönmedi. Mehmet Akif tarafından zangoçluk yapmakla suçlandı. .

"Ben inkılâb ruhunu ondan aldım." diyen Mustafa Kemal'in düşünce ve kişilik yapısında etkili oldu.

İnzivaya çekildiği Aşiyân'da şeker komasından hayatını kaybetti. Evde yıkanıp sessizce Eyüp'e defnedildi. 1961'de na'şısı vasiyeti üzerine Eyüp'ten alınarak çok sevdiği Aşiyân'ına nakledildi.

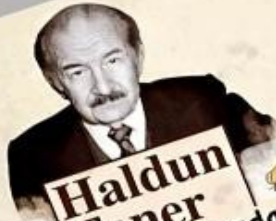

@ilhanaydinzey

Cahit Sıtkı'nın Galatasaray Lisesinde okurken kendine hayali bir sevgili yarattığını, bu sevgiliden kendine mektuplar yazıp cevapladığını, koğuştta okuduğu mektupları dinleyen arkadaşlarının "Sen şair, o şair ne kadar güzel!" dediklerini biliyor muydunuz?

Yaşar Kemal'in "İnce Memed" romanını odun alamadığı için sobasını yakamadığı buz gibi bir odada, battaniyeye sarınmış halde ve kalın eldivenlerle tuttuğu kalemle, üstelik üç ay hiç dışarı çıkmadan yazdığını biliyor muydunuz?

Haldun Taner

Bir 7 Mayıs günü aramızdan ayrılan, Türkiye'de tiyatroyu bilim dalı olarak gören ve bu konuda iyi bir eğitim alan Haldun Taner'in politik hiciv türündeki ünlü eseri "Keşanlı Ali Destanı"nı kaleme alırken gerçekliği daha iyi yakalamak için bir taşralı gibi giyinerek sahte bir isimle Atfındağ'da bir gecekonduda yaşadığını biliyor muydunuz?

HALIDE EDİP ADIVAR

Halide Edip'in Amerikan Kolejinde okurken dersine giren matematik hocası Salih Zeki Bey'e âşık olduğunu, özel dersler de aldığı Salih Zeki ile okul bitince evlendiğini, birkaç yıl sonra Salih Zeki'nin eve yanında başka bir kadınla gelerek onunla evlenmek isteğini Halide Edip'e söylediğini, çok eşliliğin yaygın olduğu dönemde Halide Edip'in buna karşı çıkarak Salih Zeki'den ayrıldığını ve tüm bu yaşadıklarının romanlarının temel konusunu haline geldiğini biliyor muydunuz?

PEYAMI SAFA

Peyami Safa'nın, yakalandığı kemik hastalığı nedeniyle çocukluğunu 9 yaşından 18 yaşına kadar hastane koridorlarında, ilaç kokularının arasında geçirdiğini, bu süreçte tıp konusunda bir doktor kadar birikim ve uzmanlık kazandığını, bu dönemde yaşadıklarını, Dokuzuncu Hariciye Koşuşu adlı romanında anlattığını biliyor muydunuz?

Hüseyin Rahmi, mikrop korkusu nedeniyle sağlığına çok dikkat ederdi. Temizlik ve hijyen konusunda kimse onunla boy ölçüşemezdi. Yaz-kış eldivensiz gezmez, hiç kimseyle tokalaşmaz, günde en az yirmi kez ellerini yıkardı. Mendilsiz, kolonyasız evden çıkmazdı. Kapı kollarına çıplak elle asla dokunmazdı.

Farsçada "nâ" ve "bî" olumsuzluk anlamı veren ön eklerinin birleşmesiyle oluşan "Nâbî" mahlasının "yok yok" yani "her şey var" anlamına geldiğini biliyor muydunuz?

Bende yok sabr u sükun sende vefâdan zerre
İki yokdan ne çıkar fikr idelüm bir kerre
Nâbî

Cemal Süreya'nın üvey annesinden şiddet gördüğü için evden ayrılmak istediğini, bu nedenle aynı şehirde yatılı okulda okuduğunu, tatillerde eve dönmek için inşaat işlerinde çalışmak zorunda kaldığını biliyor muydunuz?

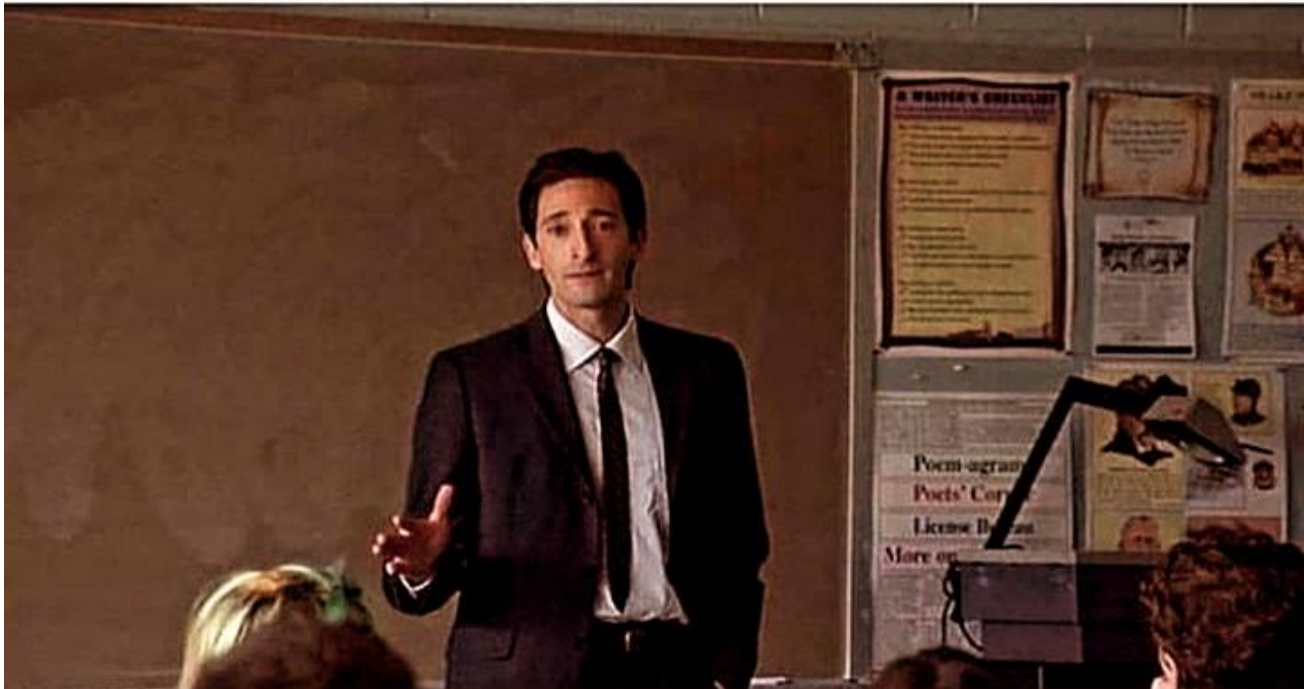

Oğuz Atay'ın "Tutunmayanlar" romanını Yusuf Atılgan'ın Aylak Adam romanındaki bir pasajdan etkilenerek yazdığını, "Tutunmayanlar" romanını o dönem yayıncılık yapan Yusuf Atılgan'a "ilginizi umarak" notuyla gönderdiğini, ancak Yusuf Atılgan'dan hiçbir karşılık bulamadığını biliyor muydunuz?

**Kendini "Sınıf 'ın ozanıyım mimli,
Hababam Sınıfı'nın yazarıyım
ünlü." diye tanımlayan Rifat
Ilgaz'ın "Hababam Sınıfı"nı hem
kendi okulundan hem de oğlunun
okuluyla ilgili anlattığı olaylardan
ve kişilerden esinlenerek
yazdığını, romandaki Güdük
Necmi karakterinin ise bizzat
Rifat Ilgaz'ın kendisi olduğunu
biliyor muydunuz?**

Edebiyat şunun için güzeldir: Senden asırlar önce yaşamış biri, senin de içini kemiren ve genellikle ifade edemediğin duyguları tarif etmiştir bir yerlerde. Varlığından haberdar olmayan birinin, senin yerine sıkıntı çekmiş olduğunu görmek rahatlatır. Anlarsın, yalnız değilsindir.

Ben Müzeyyen Senar Őarkılarıyla
büyüdüm. Cemal Süreya Őiirleriyle
aŐki tanıdım. Sabahattin Ali'nin
kitaplarıyla hznlendim. Ancak
bu Şekilde Sezen Aksu olabildim.
Bugün eğer güzel Őarkılar
yazabiliyorsam, hepsi bu saydığım
insanlar sayesinde.

Türk Edebiyatı güçlü kalemlerin romanlarından beyaz perdeye uyarlanan filmlerin yanı sıra şairlerle müziğe de ilham oldu. Ünlü şairlerin dizeleri kalbimize işleyen bestelerle hayat buldu. Bu yazımızda şiiri okurken bile kulaklarınızda melodisi çınlayacak şarkılara yer verdik.

MAVİ LİMAN

Çok yorgunum, beni bekleme kaptan.
Seyir defterini başkası yazsın.
Çınarlı, kubbeli, mavi bir liman.
Beni o limana çıkaramazsın...

CEVİZ AĞACI

Başım köpük köpük bulut, içim dışım deniz,
ben bir ceviz ağacıyım Gülhane Parkı'nda,
budak budak, şerham şerham ihtiyar bir ceviz.
Ne sen bunun farkındasın, ne polis farkında.

Ben bir ceviz ağacıyım Gülhane Parkı'nda.
Yapraklarım suda balık gibi kıvıl kıvıl.
Yapraklarım ipek mendil gibi tiril tiril,
kopariver, gözlerinin, gülüm, yaşını sil.
Yapraklarım ellerimdir, tam yüz bin elim var.
Yüz bin elle dokunurum sana, İstanbul'a.
Yapraklarım gözlerimdir, şaşarak bakarım.
Yüz bin gözle seyrederim seni, İstanbul'u.
Yüz bin yürek gibi çarpar, çarpar yapraklarım.

Ben bir ceviz ağacıyım Gülhane Parkı'nda.
Ne sen bunun farkındasın, ne polis farkında.

20. yüzyılın en önemli şairlerinden Nazım Hikmet'in Cem Karaca'nın bestesi ve yorumuyla dinlediğimiz ünlü eseri "Ceviz Ağacı"nı bilmeyen yoktur herhalde. Arandığı günlerde büyük aşkı Piraye'yle buluşmanın hayallerini kurarken polislere yakalanma korkusuyla yazıldığı rivayet edilen şiirin yanı sıra şairin "Seni Düşünmek Güzel Şey", "Karlı Kayın Ormanında", "Çok Yorgunum" başta olmak üzere daha pek çok şiire farklı müzisyenlerin yorumuyla şarkıya dönüştürülmüştür.

KARLI KAYIN ORMANINDA

Karlı kayın ormanında
yürüyorum geceleyin.
Efkârlıyım, efkârlıyım,
elini ver, nerde elin?

Ayıışığı renginde kar,
keçe çizmelerim ağır.
İçimde çalınan ısıklık
beni nereye çağırır?

Memleket mi, yıldızlar mı,
gençliğim mi daha uzak?
Kayınların arasında
bir pencere, sarı, sıcak.

Ben ordan geçerken biri :
"Amca, dese, gir içeri."
Girip yerden selâmlasam
hane içindekileri.

Eski takvim hesabıyla
bu sabah başladı bahar.
Geri geldi Memed'ime
yolladığım oyuncaklar.

Kurulmamış zembereği
küsün duruyor kamyonet,
yüzdüremedi leğende
beyaz kotrasını Memet.

Kar tertemiz, kar kabarık,
yürüyorum yumuşacık.
Dün gece on bir buçukta
ölmüş Berut, tanıştırdık.

Bende boz bir halısı var
bir de kitabı, imzalı.
Elden ele geçer kitap,
daha yüz yıl yaşar halı.

Yedi tepeli şehrimde
bıraktım gonca gülümü:
Ne ölümden korkmak ayıp,
ne de düşünmek ölümü.

En acayip gücümüzdür,
kahramanlıktır yaşamak:
Öleceğimizi bilip
öleceğimizi mutlak.

Memleket mi, daha uzak,
gençliğim mi, yıldızlar mı?
Bayramoğlu, Bayramoğlu,
ölümden öte köy var mı?

Geceleyin, karlı kayın
ormanında yürüyorum.
Karanlıkta etrafımı
gündüz gibi görüyorum.

Şimdi şurdan saptım mıydı,
şose, tirenyolu, ova.
Yirmi beş kilometreden
pırl pırl Moskova...

LIVANELİ MERHABA

LEYLİM LEY

Döndüm daldan kopan kuru yaprağa
Seher yeli dağıt beni, kır beni
Götür tozlarımı burdan uzağa
Yarın çıplak ayağına sür beni

Ayın şavkı vurur sazım üstüne
Söz söyleyen yoktur sözüm üstüne
Gel ey hilal kaşım dizim üstüne
Ay bir yandan sen bir yandan sar beni

Yedi yıldır uğramadım yurduma
Dert ortağı aramadım derdime
Geleceksen bir gün düşüp ardıma
Kula değil, yüreğine sor beni

Sabahattin ALİ

“o mahur beste çalar, müjganla ben ağlaşırız”

şenlik dağıldı bir acı yel kaldı bahçede yalnız
o mahur beste çalar müjgan'la ben ağlaşırız
gitti dostlar şölen bitti ne eski heyecan ne hız
yalnız kederli yalnızlığımızda sıralı sırasız
o mahur beste çalar müjgan'la ben ağlaşırız

bir yangın ormanından püskürmüş genç fidanlardı
güneşten ışık yontarlardı sert adamlardı
hoyrattı gülüşleri aydınlığı çalkalardı
gittiler akşam olmadan ortalık karardı

bitmez sazların özlemi daha sonra daha sonra
sonranın bilinmezliği bir boyut katar ki onlara
simsiyah bir teselli olur belki kalanlara
geceler uzar hazırlık sonbahara

Atilla İlhan ; deniz gezmiş, yusuf aslan ve hüseyin inan'ın idam edildiğini öğrendiğinde yazar bu şiirini... Şiirde çoğumuzun bir kadın olarak düşündüğü müjgan ismi ise attila ilhan'ın kirpikleridir. müjgan arapçada kirpik demektir.

SULTAN-I YEGÂH

şamdanları donanınca eski zaman sevdalarının
başlar ay doğarken saltanatı sultan-ı yegâhın
nemli yumuşaklığı tende denizden gelen âhın
gizemli kanatları ruhta ölüm karanlığının
başlar ay doğarken saltanatı sultan-ı yegâhın

yansıyan yaslı gülüşmelerdir karasevda lı suda
bûlbûller kırılır umutsuzluktan yalnızlık korusunda
eylem dağılmış gönül تنها çalgılar kış uykusunda
ölümün tartışılmazlığı nihayet anlaşılrsa da
başlar ay doğarken saltanatı sultan-ı yegâhın

bir başkasının yaşantısıdır dönüp arkamıza baksak
çünkü yaşadıklarımız başkasının yargısına tutsak
su yasak rûzgâr yasak açık kapılar yasak
belki bu karanlıkta yasakları yasaklasak
başlar ay doğarken saltanatı sultan-ı yegâhın

BENİ KOYUP GİTME

Beni koyup gitme ne olursun
Durduğun yerde dur
Kendini martılarla bir tutma
Senin kanatların yok
Düşersin yorulursun
Beni koyup gitme ne olursun

Bir deniz kıyısında otur
Gemiler sensiz gitsin bırak
Herkes gibi yaşasana sen
İşine gücüne baksana
Evlenirsin çocuğun olur

Sonun kötüye varacak
Beni koyup gitme ne olursun

Elimi tutuyorlar ayağımı
Yetişemiyorum ardından

Hevesim olsa param olmuyor
Param olsa hevesim
Yaptıklarını affettim
Seninle gelmeyeceğim
Beni koyup gitme ne olursun
Attila İLHAN

Romanlarında ve şiirlerinde insan ruhunu ustalıkla yansıtan yazarlarımızdan Sabahattin Ali'nin Sinop Cezaevinde tutukluyken kaleme aldığı "Aldırma Gönül" farklı müzisyenler tarafından yorumlansa da ilk yorumcusu olan Edip Akbayram ile özdeşleşmiş şarkılardan biridir. Sabahattin Ali'nin Zülfü Livaneli tarafından yorumlanan Leylim Ley isimli şiiri de akla gelen önemli eserlerden biridir.

ÇOCUKLAR GİBİ

Bende hiç tükenmez bir hayat vardı
Kırlara yayılan ilkbahar gibi
Kalbim hiç durmadan hızla çarpardı
Göğsümün içinde ateş var gibi

Bazı nur içinde, bazı siseyim
Bazı beni seven bir göğüsteyim
Kah el üstündeydim, kah hapisteydim
Her yere sokulan bir rüzgar gibi

Aşkım iki günlük iptilalardı
Hayatım tükenmez maceralardı
İçimde binlerce istekler vardı
Bir çair, yahut bir hükümdar gibi

Hissedince sana vurulduğumu
Anladım ne kadar yorulduğumu
Sakinleştiğimi, durulduğumu
Denize dökülen bir pınar gibi

Şimdi şir bence senin yüzündür
Şimdi benim tahtım senin dizindir
Sevgilim, saadet ikimizindir
Göklardan gelen bir yadigar gibi

Sözün jirlerin mükemmelidir
Senden başkasını seven delirdir
Yüzün çiçeklerin en güzeldir
Gözlerin bilinmez bir diyar gibi

Başını göğsüme sakla sevgilim
Güzel saçlarında dolaşsın elim
Bir gün ağlayalım, bir gün gülelim
Sevişen yaramaz çocuklar gibi

Sabahattin Ali

SEZEN AKSU

Beni kör kuyularda merdivensiz
bıraktın,
Denizler ortasında bak yelkensiz
bıraktın,
Öylesine yıktın ki bütün
inançlarımı;
Beni bensiz bıraktın; beni sensiz
bıraktın.

Şiirleri ile okuyanlara aşkı, ayrılığı, kavuşmayı incelikle anlatan Ümit Yaşar Oğuzcan'ın şiiri "Beni Kör Kuyularda Merdivensiz Bıraktın" Münir Nurettin Selçuk tarafından bestelendi. Timur Selçuk tarafından da yorumlanan bu eşsiz şarkının dizelerinin oldukça hüznünlü bir öyküsü var. Şair Oğuzcan'ın intihar eden oğlu için yazdığı rivayet edilen şiirin edebiyatımızdaki en dokunaklı şiirlerinden olduğunu söyleyebiliriz.

SESSİZ GEMİ

*Artık demir almak günü gelmişse zamandan,
Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan.*

*Hiç yolcusu yokmuş gibi sessizce alır yol;
Sallanmaz o kalkışta ne mendil ne de bir kol.*

*Rıhtımda kalanlar bu seyahatten elemli,
Günlerce siyah ufka bakar gözleri nemli.*

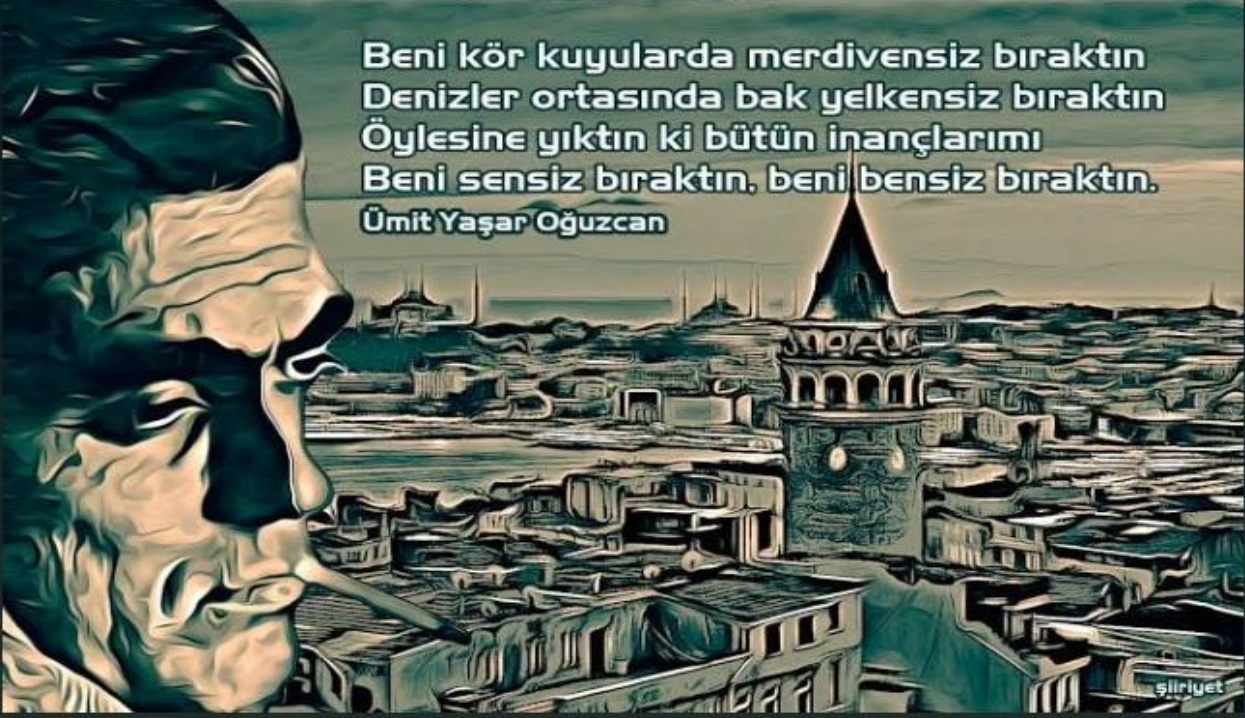
*Biçare gönüller. Ne giden son gemidir bu.
Hicranlı hayatın ne de son matemidir bu.*

*Dünyada sevilmiş ve seven nafile bekler;
Bilmez ki, giden sevgililer dönmeyecekler.*

*Bir çok gidenin her biri memnun ki yerinden.
Bir çok seneler geçti; dönen yok seferinden*

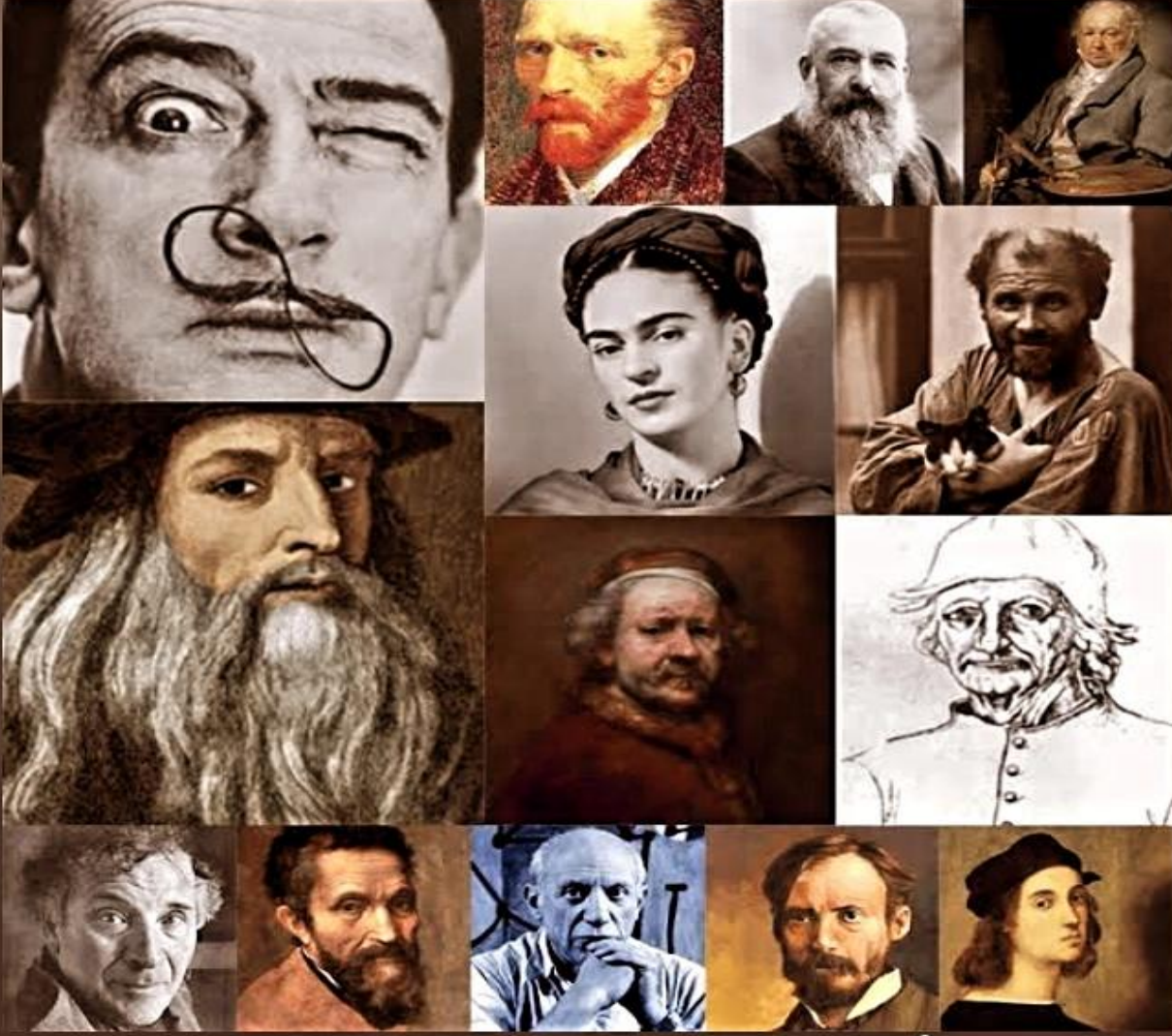
(Yahya Kemal BEYATLI)

Bilinenin aksine ölümü değil ayrılığı anlatan bir şiiirdir. Yahya Kemal Nazım Hikmet'e ders vermek için evine gittiği sırada Nazım Hikmet'in annesine aşık olur ve aralarında aşk başlar. Bu durumdan rahatsız olan ve karşı çıkan Nazım Hikmet bir gün Yahya Kemal'e "hocam olarak girdiğiniz bu eve babam olarak giremeyeceksiniz" yazan bir not bırakır. Bu not üzerine Cemile Hanım ile Yahya Kemal'in aşkı imkansız bir hal alır ve şair onlardan uzaklaşır.

Beni kör kuyularda merdivensiz bıraktın
Denizler ortasında bak yelkensiz bıraktın
Öylesine yıktın ki bütün inançlarımı
Beni sensiz bıraktın, beni bensiz bıraktın.
Ümit Yaşar Oğuzcan

Şiirleri ile okuyanlara aşkı, ayrılığı, kavuşmayı incelikle anlatan Ümit Yaşar Oğuzcan'ın şiiri "Beni Kör Kuyularda Merdivensiz Bıraktın" Münir Nurettin Selçuk tarafından bestelendi. Timur Selçuk tarafından da yorumlanan bu eşsiz şarkının dizelerinin oldukça hüzünlü bir öyküsü var. Şair Oğuzcan'ın intihar eden oğlu için yazdığı rivayet edilen şiirin edebiyatımızdaki en dokunaklı şiirlerinden olduğunu söyleyebiliriz.

**SANAT, GERÇEKLERİ
TANIMAMIZA YARDIMCI OLAN
BİR YALANDIR."
PABLO PICASSO**

Leonardo Da Vinci - Mona Lisa

"Sakladığımı, bakmasını bilen insanlar görebilir."

Saatte ortalama 1.500 kişinin ziyaret ettiği, insanlık tarihinin en başarılı tablosu olarak kabul edilen Mona Lisa, Leonardo da

Vinci'nin "atmosferik perspektif" uygulayarak çizdiği

tablolarından biridir. Leonardo, ressam, astronom, matematikçi, mimar, mühendis, heykeltıraş ve müzisyen gibi birçok yeteneğe

sahip bir dehaydı. Aynı anda birçok şeyle meşgul olduğu için, elindeki işlerin yarısı eksiktir. Mona Lisa'da rivayetlere göre hala

yarım olduğu söyleniyor. Tabloda ellerini birbirine bağlamış bir kadın resmedilmiştir. Leonardo'nun çizdiği kadın bir piramiti

oluşturuyor ve ellerin kıvrımı aslında piramitin köşesidir. İtalya Kültürel Miras Komitesi Başkanına göre; eserdeki kadının, sağ göz

bebeğine "l" ve "v", sol göz bebeğinde ise "c" ve "b" harfleri gizli. "L" ve "v" harflerinin, Leonardo da Vinci'nin baş harfleri olduğu

düşünüyor.

Bir iddiaya göre Da Vinci'nin Mona Lisa'nın yalnızca dudaklarını tamamlaması tam 10 yılını almıştır. Leonardo da Vinci 77 X 53 cm

boyutunda olan tabloyu, yapım aşamasında hiç yanından ayırmamış ve gittiği tüm seyahatlerde yanında taşımıştır.

Mona Lisa, belki de hakkında en çok spekülasyon çıkan tablolardan biri. Leonardo da Vinci'nin en ünlü eserinin, onun kendi kadın

halinin portresi olduğu dahi iddia ediliyor.

Vincent Van Gogh-Yıldızlı Gece

Günümüzde neredeyse her kıyafet, aksesuar veya eşyanın üzerinde görebildiğimiz başyapıt tabloları arasında The Starry Night yer alıyor. Yıldızlı Geceler ismiyle pek çok yerde de duyabileceğiniz bu eser, van Gogh'un resmettiği eserlerden biri. Eseri ilginç kılan hikâyesi ise ressamın bu eserini akıl hastanesindeyken resmetmesidir.

Mazisi farklı hezeyanlarla dolu olan van Gogh, Fransa'da bir akıl hastanesine yatırılır. Bir bakıma mahkûmiyet hayatına benzeyen bu süreçte Yıldızlı Geceler'i çizmeye başlar. Hatta kız kardeşine yazdığı mektupta bu eserinden bahseder. Demir parmaklıklar ardında, ilerideki buğday tarlalarını ve doğan güneşi gördüğünü ekler.

Demir parmaklıklar ardından van Gogh'un hayal gücüyle ortaya çıkan eserde ise hiç parmaklık çizilmemiştir. Ünlü ressam bu eserinde, ruhu hangi koşulda olursa olsun daima özgür kalacağını vurgulamış gibidir.

Pablo Picasso – Guernica

Kübizmin en önemli temsilcilerinden olan Picasso'ya göre sanatçı, insanlığın yok edilme tehlikesi ile karşı karşıya kaldığı bir savaşa kayıtsız kalamazdı. Bu yüzden bir şekilde savaşın yıkıcılığına eserinde yer vermeliydi. Ve bunun üzerine en ünlü eserlerinden biri olan bu eseri çizdi. Eserin içinde yer kalan insanlar hayvanlar ve figürler karmaşık ve çarpıcı bir şekilde çizilmiştir.

Her bir karede farklı olayın yansıtıldığı Guernica, geometrik ve tablo olarak görülürken, yağlıboya ile yapılmış olmasına rağmen siyah, beyaz ve gri renkleri kullanan Guernica, gazete fotoğraflarına benzer bir hava yakalayarak ve savaşın sebep olduğu cansızlığı vermek istemiştir.

Eser, Franco hükümetinin iktidarda olduğu sürece resmin İspanya'ya girmesi yasaklandı. Hatta Alman bir subayın Picasso'ya "Bu resmi siz mi yaptınız?" sorusu üzerine, Picasso "Hayır siz yaptınız" demesi önemli bir gönderme olmuştur. Picasso tabloyu İspanya'ya hediye etmiş olsa da yaşadığı sürece yasaktan dolayı Guernica, İspanya'ya girememiştir.

Johannes Vermeer- İnci Küpeli Kız

Johannes ya da Jan Vermeer ismiyle bilinen 17. yüzyılda yaşamış Hollandalı bir ressamın ait olan bu eser, Hollandalı Mona Lisa ya da kuzeyin Mona Lisa'sı diye de biliniyor. Tablodaki kadının, ressamın bir yakını ya da evindeki hizmetçisi olduğuna dair çeşitli söylentiler var. Bir ara tablodaki kadının ressamın öz kızı olduğu iddia ediliyordu ancak sonradan kızın yaşının tablonun yapıldığı zaman ile  rtuşmediği ortaya çıktı.

Sıradan gibi görünse de İnci Küpeli Kız, aslında sıra dışı bir tablo 🎨. Tabloya yakından bakıldığında inci k penin gözyaşı şeklinde yapılmış olması gibi dikkat çeken detaylar ortaya çıkıyor. O dönem bir kadının portresini çizerek ona sosyal düzende yer vermeye çalışan bu eser, günümüzde Hollanda'da bulunan Mauritshuis Galerisi'nde ziyaret edilebiliyor

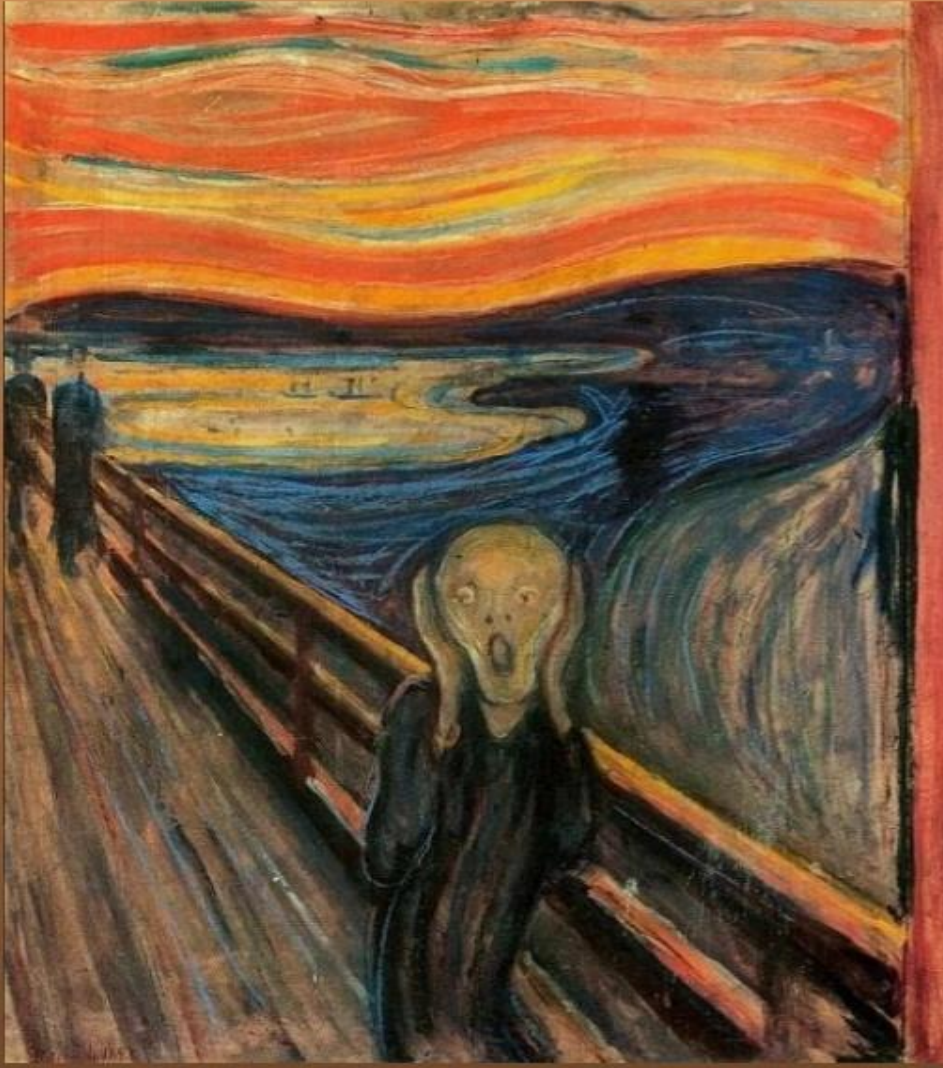
Salvador Dali – Belleğin Azmi

Eriyen saatlerin sırrı

11 Mayıs 1904 yılında İspanya'da dünyaya galen Salvador Dali, ünlü tablosu eriyen cep saatlerini konu alarak modern sanatın ve gerçeküstücülüğün evrensel simgelerinden biri haline gelmiştir.

Eriyen Saatler olarak bilinen bu eseri 27 yaşındayken resmin arka planında gözüken Port Lligat manzarası üzerinde çalışır. Bir gün dışarıda otururken Camambert peynirinin eridiğini fark eder ve bu görüntü üzerinde yoğunlaşır. Eriyen peynir Dali'de şiddetli sanrılara yol açarak ve bir buhrana düşer ve halüsinasyon yaşar. Yaşadığı halüsinasyon sayesinde de resimdeki eriyen saatleri tasarlamaya karar verir ve çizdiği manzara üzerinde çalışmalarına devam eder. Dali'nin birçok eserinde halüsinasyon öğeleri vardır.

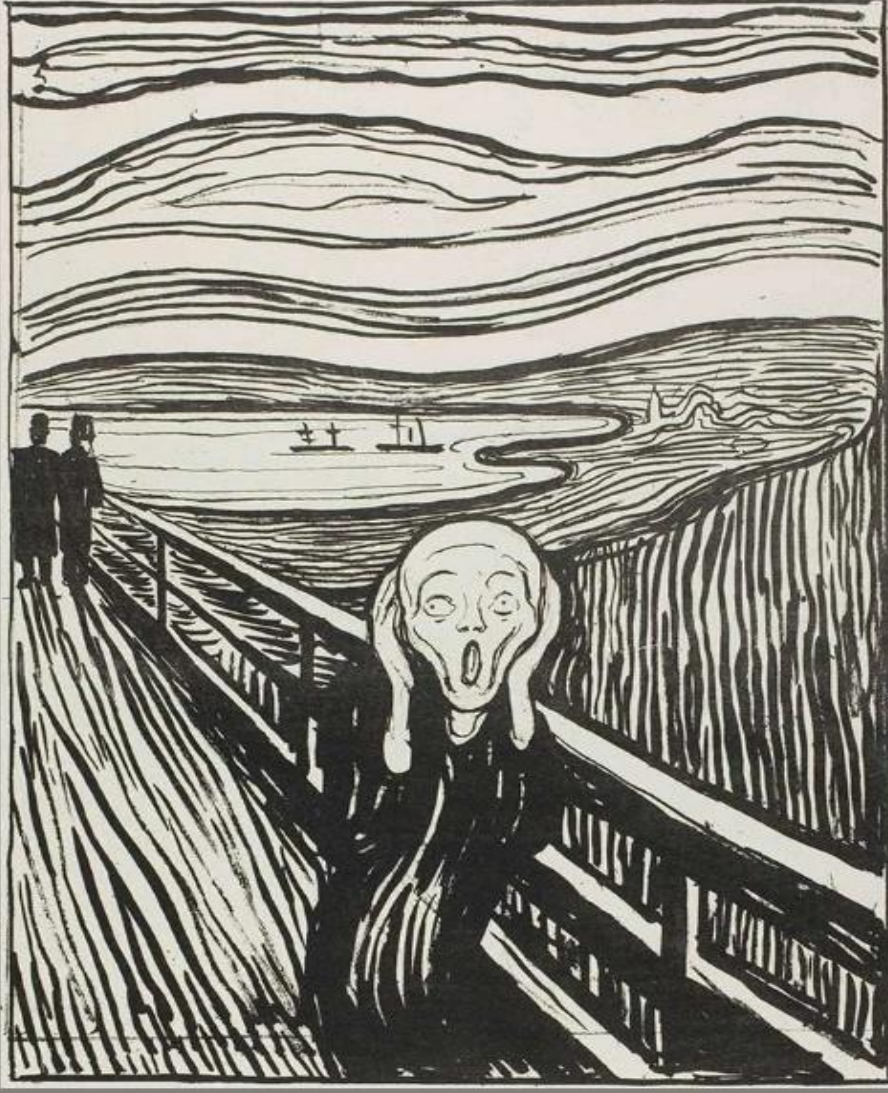
Eserde görülen canavara benzeyen figürün Salvador Dali olduğu iddia edilir. Gözünün kapalı olması yaşadığı halüsinasyon durumunu ifade ettiği söylenir. Sol alt köşede karıncalar ve eriyen saatin üzerinde bulunan sinek ise yok oluşu betimler.

Edvard Munch - ığlık

ığlık ismiyle bilinen The Scream, Norveçli nl ressam Edvard Munch'a ait. Ekspresyonist ressamlardan biri olan Munch, aslında bu tabloya ilk olarak "Umutsuzluk" ismini koymuştur. Genel olarak ölüm, hüzün, aşk gibi duygu yoğunluğu daha yüksek konulara değinen ressam, bu eserinde kırmızı bulutlarla talanan gökyüzünü ve çığlık atan bir insan figürünü ön plana çıkarmıştır.

Aslında doğanın bir çığlık attığını vurgulamak isteyen ressam, bir akşam üstü bu çığlığı gerçekten duyduğunu ne sürerek resmetmeye başlamıştır. Her ne kadar 1994 yılında tablo alınsa da sonrasında bulunmuştur. Orijinal tablonun yok edildiği bir süre konuşulsa da günümüzde Munch Museum'da sergilenen bu başyapıt, en ünlü tablolar arasında yer alır.

Munch'un ünlü eseri olan Çığlık tablosunun beş farklı versiyonu bulunuyor.

1893'te suluboya ve pastel ile yapılan ilk ikisi Oslo'daki National Museum ve Munch Museum'da sergileniyor. 1895'te pastel ile yapılan üçüncü versiyonun yaklaşık 120 milyon dolara bir açık artırmada satıldığı biliniyor.

Dördüncü versiyonu, 1895'te taş baskı tekniği ile siyah ve beyaz olarak çalışılmış. Son versiyon ise 1910'da Munch tarafından, diğer versiyonların gördüğü ilgi üzerine resmediliyor. 2004'te çalınan eser, 2006'da bulunarak iyileştiriliyor ve Munch Museum'daki yerine asılıyor.

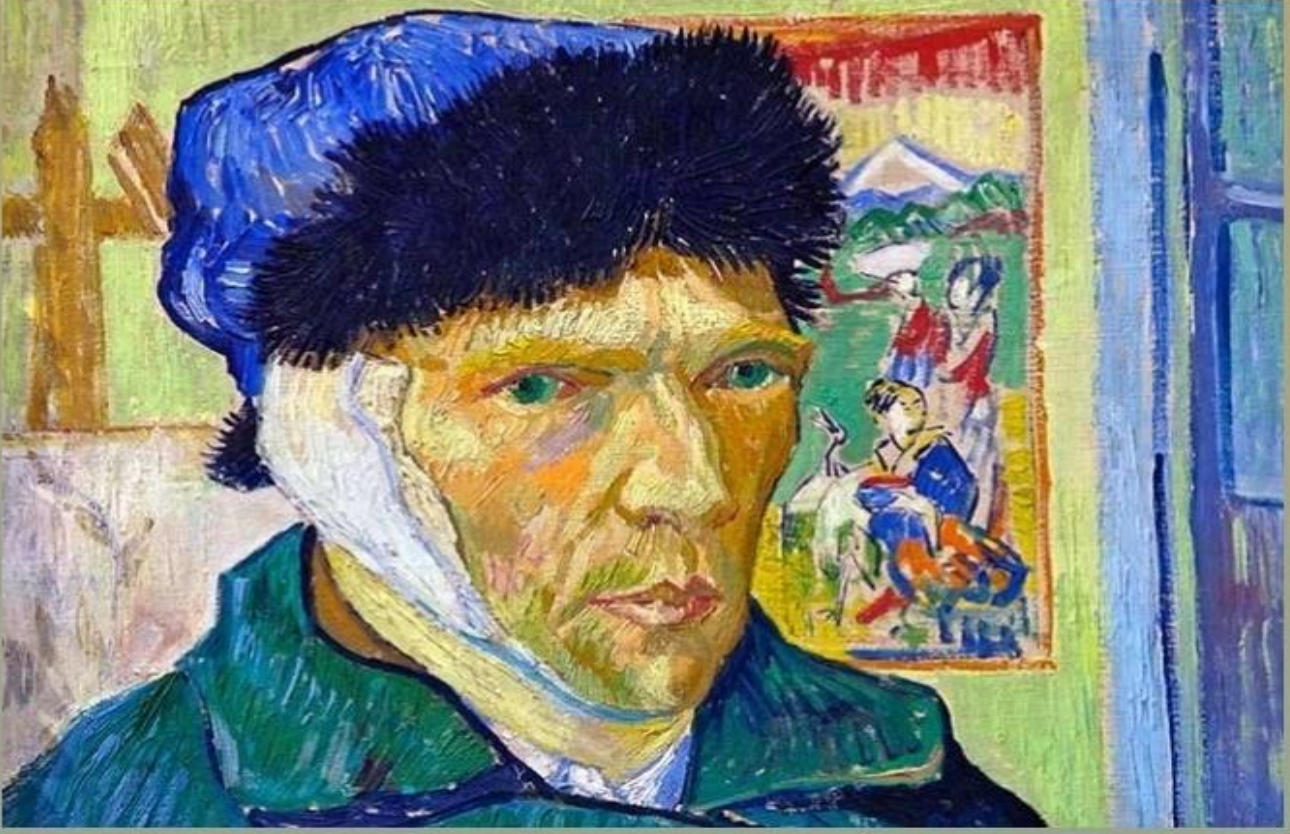

Bazı sanat eserleri de sanatçının hayat hikayesinin büyüleyici yansımalarıyla konuşur kendini. Tıpkı Frida Kahlo'nun otoportreleri gibi... Kahlo'nun yoğun, tutkulu ve talihsiz aşk hayatının, daha sonra da yaşadığı kaza sonrası hayatını yatalak olarak sürdürmesinin, eserlerine olduğu gibi yansıdığını söyleyebiliriz. Bu eserde ise Kahlo'nun birçok tablosunda gördüğümüz renkli kıyafetleri ve aksesuarları görmeyiz, bunun nedeni ise bu tabloyu babasının vefatından sonra çizmiş olması. Babasının vefatının yasını bu duygusal tabloyla tutmayı tercih eden ressamın sağ omzunda da babasından hemen önce kaybettiği papağanını görüyoruz.

Frida Kahlo - İki Frida

Bu otoportre eserinde, el ele tutuşan iki Frida görüyoruz. Soldaki beyaz tenli, etekleri işlemeli beyaz bir gelinlik giymiş, Avrupa kötörlü bir kadın rolünde. Sağdaki ise bildiğimiz Meksika yerlisi Frida. Avrupalı Frida'nın kalbinden çıkan damar buradan uzanıp Meksikalı Frida'nın kalbine, oradan da Frida'nın elinde duran küçük bir aksesuara bağlanmıştır. Bu aksesuarın üzerinde Diego'nun çocukluk resmi vardır. Frida Diego'yu hem kocası hem çocuğu gibi gördüğünü anlatmak istemiştir. Meksika Modern Sanatlar Müzesi'nde sergilenen Frida'nın elinde tuttuğu muska, Frida Kahlo Müzesi'nde saklanmaktadır.

Vincent Van Gogh'un kulak memesinden küçük bir parça kestiği sanılıyordu. Ancak daha sonra kulağının büyük bir kısmını kestiği ortaya çıktı. Hatta kesik kulağını gönderdiği kadının kim olduğu da tespit edildi.

Osman Hamdi Bey - Kaplumbağa Terbiyecisi

Dünyadaki terbiye edilmesi en zor hayvanlardan biri kaplumbağa olduğunu biliyor muydunuz?

Tabloda gördüğümüz erkek figürü Osman Hamdi Bey'dir. Üzerinde derviş kaftanı olan, sakallı, kambur yaşlı bir adam bir adam bakımsız bir odada, marul yiyen kaplumbağalara bakarken görürüz. Bu adamın yaşlı fakat aynı zamanda yorgun bir görüntüsü vardır.Sırtında bir nakkare, ellerini arkasında kavuşturmuş, bir neyi tutuyor. Nekkare Mevlevî musikisinin temel çalgılarından birisidir. Ney ise Mevlânâ'nın Mesnevi'nin başında geçen denli bir müzik aletidir: "Dinle ki, neyden şikâyet ediyor; ayrılıkları hikâye ediyor..." Ney huzurdur, sabırdır...Zeminde ise toplamda beş kaplumbağa var ve kaplumbağaları, nakkare çalarak ve ney üfleyerek terbiye etmeye çalıştığını görüyoruz.

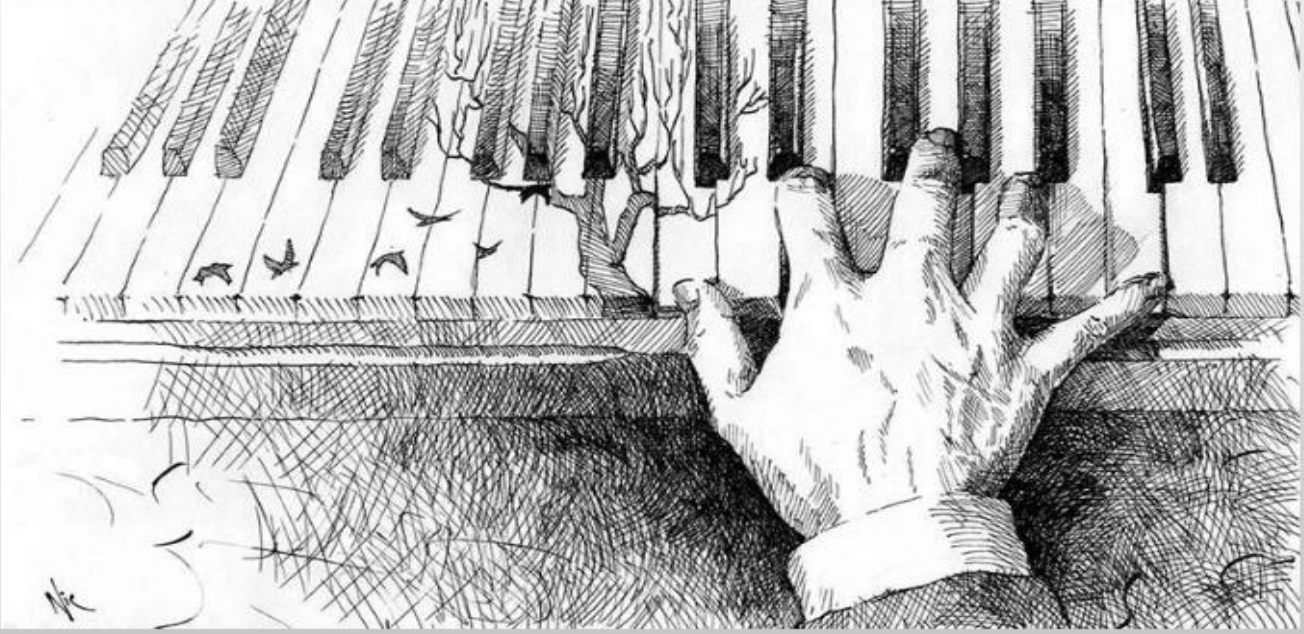

Dianna Dangel – Mutluluğun Resmi

Bu eser küçük yaşlardan bu yana resim sanatına ilgisi olan Dianne Dengel tarafından çizilmiştir. İçimizi ısıtan bu tablo ekonomik olanakları iyi olmayan bir ailede büyür ve ucuz boyalar ile resim hayatına başlayan ressamın hayata bakış açısıdır adeta. Elindekilerle mutlu olmayı o yaşlarda öğrenen Dianne'nin yaşamı eserlerinin ilham kaynağı olacaktır.

**MÜZİK
SONSUZLUĞUN
ANLATIMIDIR.
(SCHELLING)**

Müziğin çınarları olan bestecileri, başarılarıyla, alanlarında yaptıkları yeniliklerle biliyoruz. Ama onların da yaşadığı zorluklar, hayal kırıklıkları, talihsizlikler ve hatalar var. İşte müziğin dahilerinin bilinmeyen yönleri.

Wolfgang Amadeus Mozart

Bunca yeteneği olan bir müzisyenin, kârlı bir mevkiye çıkmakta zorluk çekmemesi gerekirdi. Ama Mozart bütün ömrünü böyle bir konumu, tercihen de büyük ve garantili bir maaşla sarayda bir görev aramakla geçirmesine rağmen, bunu başaramadı. Anlaşılması zor bir kişiliğe ve eşi görülmemiş bir düşman kazanma becerisine sahip zor bir insan oldu. Nezaketsizdi, düşünmeden konuşurdu, diğer müzisyenlerle ilgili ne düşündüğünü olduğu gibi söylerdi, küstah ve kibirliydi ve müzik topluluğunda çok az gerçek dost edindi. Sersem ve akli havada, huysuz, dik kafalı olarak ün kazandı. Yine de geriye dönüp bütün bunlara rağmen sempati duyabiliyoruz. Çünkü o Mozart'tı.

Ludwig Van Beethoven

Beethoven ile ondan önceki bütün müzisyenler arasındaki fark -deha ve eşi görülmemiş kuvvet gibi şeyler bir yana- Beethoven'ın kendisini bir sanatçı olarak görmesi ve bir sanatçı olarak haklarını savunmasıydı. Mozart aristokrat dünyanın çeperine dolaşıp kapıyı çaldığı, ama hiçbir zaman gerçekten içeri alınmadığı halde; Mozart'tan yalnızca on beş yaş küçük olan Beethoven, kapıları tekmeleyerek açtı, içeri daldı ve rahatına baktı. O bir sanatçıydı, bir yaratıcıydı ve bu haliyle, kendi düşüncesine göre, krallardan, soylulardan üstündü.

Johann Sebastian Bach

Bach tam bir kentliydi, iki kez evlendi ve bir köylü kadar tutumluydu. Hiç yokluk çekmedi. O günün Bach'ları arasında en çok saygı duyulan ve en zengin olanı oydu; ama çok cimriydi, en ufak harcamada eli titrerdi. Kuzeni Johann Elias'la bazı yazışmaları, para konusunda oldukça eğlencelidir. Aslında, Bach'ın mizahsız yaşamındaki tek eğlenceli şeyler bunlardır. Kuşkusuz müziğinde, diğer büyük bestecilerden daha az mizah vardı.

Robert Schumann

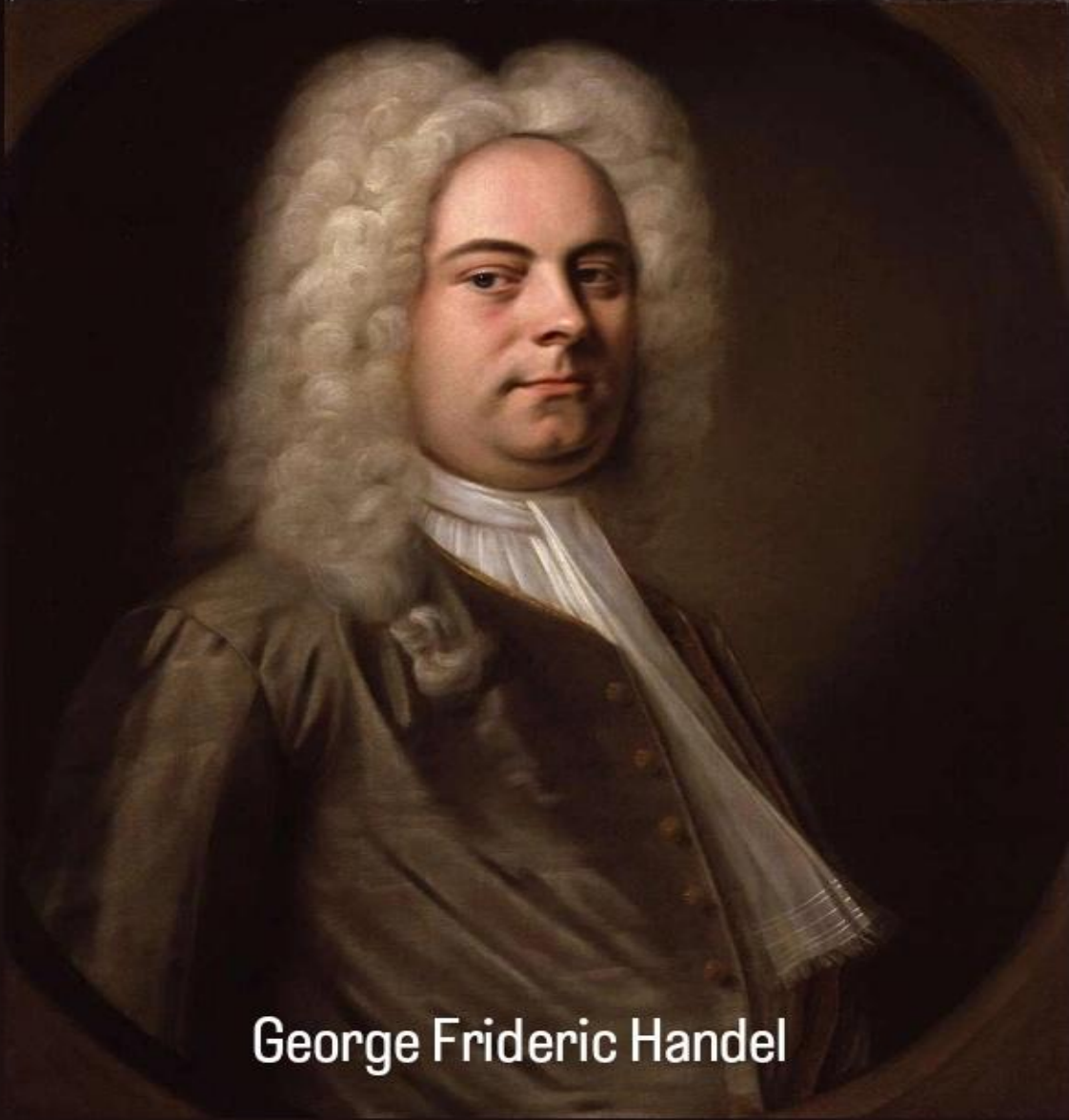
Schumann ilk ciddi müzik dersini on sekiz yaşında aldı. Ama profesyonel bir piyanist olarak meslek yaşamı, başlamadan bitti.

Kısa yoldan parmak reflekslerini hızlandırmaya çalışan aceleci Schumann, bir parmağına kalıcı hasar veren bir zimbirtı icat etti. Kazadan ötürü çok üzülmemiş gibi görünüyor. Geleceğinin bestecilikte olduğunu zaten biliyor olmalı.

Frédéric Chopin

Tarihin en büyük piyanistlerinden biri olan Chopin sağken çok az konser verdi ve özellikle salonun yakın çevresini tercih eden bir piyanistti. Chopin fiziksel olarak çelimsizdi ve en iyi çalışında bile hiçbir zaman salondan sesler yükselmedi. Sonlara doğru bir fısıltı olurdu. Yaşamının başında, büyük salonlarda asla çalmaması gerektiğini öğrendi ve Paris'te halkın önüne son çıkışı yirmi altı yaşındayken, 26 Nisan 1835'te gerçekleşti Geri kalan ömrü boyunca -1849'da öldü- yalnızca üç resital daha verdi ve onlar da, piyano imalatçısı Pleyel'in salonunda, sayıları 300'ü aşmayan özenle seçilmiş bir dinleyici topluluğuna verilen yarı-özel resitallerdi.

George Frideric Handel

Handel dindardı ama bağnaz değildi; Hawkins'e Kitabı Mukaddes'i bestelemekten keyif alacağını söylemiş.

Muazzam bir oburdu; Joseph Goupy'nin ünlü karikatürü, onu, etrafı yiyeceklerle çevrili bir şarap fiçisinin başında oturmuş domuz suratlı biri olarak gösterir. (Handel, Goupy'yi vasiyetnamesinden bu yüzden çıkarmış gibi görünüyor.) Yüksek sosyete de rahatça dolaşıyordu. Sanat için sanat yapan müzisyenlerden değildi. Eğlenceye kolay ikna olabiliyordu.

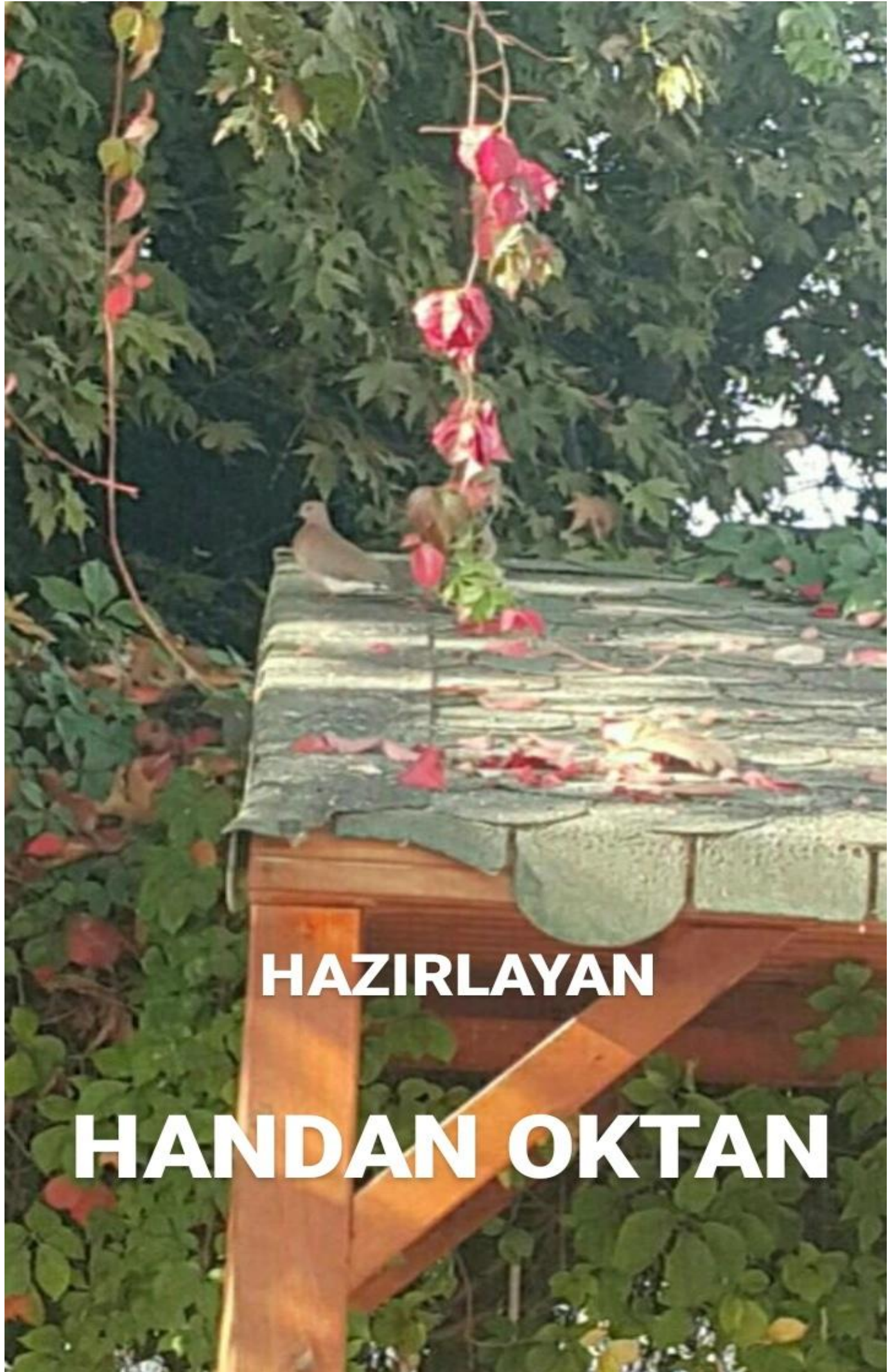
Joseph Haydn

Haydn, St. Stephen'den ayrıldıktan sonra birkaç yıl boyunca açlıktan ölme noktasına geldi. Bir piyanist ve kemancı olarak profesyonel düzeyde değildi. "Hiçbir çalgıda sihirbaz" olmadığını kendisi de kabul ediyordu; "ama hepsinin gücünü ve çalışmasını biliyordum. Kötü bir klavsenci ya da şarkıcı değildim ve kemanla bir konçerto çalabiliyordum." Ama birçok müzisyen bunu yapabiliyordu. Sekiz yıl boyunca Haydn "berbat bir hayatı zar zor sürdürmek" zorunda kaldı. Bohem bir yaşam sürdü. C. P. E. Bach'ın müziğini inceledi ve zamanın ünlü bestecisi Nicola Porpora'dan birkaç ders aldı. Azar azar ilerleme kaydetti ve kuşkusuz ünü artıyordu. 1758'de Kont Ferdinand Maximilian von Morzin'in müzik müdürü ve bestecisi olarak atandı. İki yıl sonra yaşamının en büyük hatasını yaptı. Maria Anna Aloysia Apollonia Keller ile evlendi.

Sanat, gerçekleri tanımamıza yardımcı
olan bir yalıdır."

Pablo Picasso

HAZIRLAYAN

HANDAN OKTAN